

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СЛОВНИКОВА РОБОТА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (українська мова і література)»

Спеціалізація 014.01 Українська мова та література

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри.

Протокол № 1 від «28» серпня
2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Сучасна українська мова»
Викладач (-і)	Стефурак Роксолана Іванівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	roksolana.stefurak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Словникова робота на уроках української мови» є важливою при формуванні професійної компетенції студентів, які здобувають фах учителя-словесника, оскільки вміння використовувати лексикографічний фонд української мови є ключовим інструментом у вивченні рідного слова. Сьогодні кваліфікований учитель-словесник повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно, досконало володіти лексичним, фразеологічним, термінологічним багатством мови, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови за допомогою різних лінгвістичних та енциклопедичних словників. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Словникова робота на уроках української мови» є основою для ефективної роботи вчителя-словесника в школі.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Метою викладання навчальної дисципліни «Словникова робота на уроках української мови» є формування у студентів як майбутніх фахівців професійно зорієнтованих умінь і навичок використовувати лексикографічні праці на уроках української мови.

Завдання:

- сформувати чітке і правильне розуміння ролі лексикографічного фонду мови у професійній діяльності вчителя-словесника;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови (зокрема орфографічними, орфоепічними, пунктуаційними, лексичними, фразеологічними, граматичними);
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм в усному та писемному мовленні;
- збагачувати лексичний та фразеологічний фонд мовлення студентів;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі, практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає теорія і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу синтезу, вироблення класної дослідницької стратегії реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 2. Знання розуміння та предметної області професійної діяльності вчителя.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні комунікаційні технології в практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність активно застосовувати професійнопрофільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін із використанням передових освітніх технологій у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

ФК 2. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 3. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з державної мови, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

ФК 4. Здатність кваліфіковано застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, світової літератури на підставі передового вітчизняного досвіду.

ФК 8. Здатність до володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів.

Програмні результати навчальної дисципліни

ПРН 1. Знає сучасні лінгводидактичні засади навчання української мови і літератури.

ПРН 2. Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.

ПРН 10. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури для закладів освіти та практичні шляхи їх реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 15. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітньо-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах

ПРН 18. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття

Загальна кількість годин

Лекції	12 год.		
Практичні заняття	18 год.		
Самостійна робота	60 год.		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
Перший	014 Середня освіта	Третій	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Лінгводидактичні основи словникової роботи.	2	2	10
Тема 2. Зміст і форми словникової роботи.	2	2	10
Тема 3. Словникова робота на уроках фразеології української мови.	2	4	10
Тема 4. Словникова робота на уроках граматики української мови.	2	2	10
Тема 5. Формування лексичних умінь і навичок.	2	4	10
Тема 6. Словникові вправи. Робота зі словниками. Лексико-фразеологічні вправи. Лексико-граматичні вправи. Лексико-стилістичні вправи. Лексико-орфографічні вправи. Лексичні вправи.	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу узгоджена з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. За вивчення дисципліни студенти отримують максимально 100 балів. Зокрема, за роботу на практичних заняттях – максимально 50 балів, за виконання самостійної роботи – 10 балів, за індивідуальне завдання – 10 балів, за залікову роботу – 30 балів.

Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота полягає в оригінальності художнього текстотворення, дотриманні композиційних і формальних параметрів есе.
Практичні заняття	Вивчення і повторення теоретичних питань зі стилістики, опрацьованих тем курсу, виконання практичних робіт, написання тестів есе в художньому стилі на різні теми.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання позитивної оцінки зі всіх видів робіт (максимально 100 балів, мінімально 26 балів). На рейтингову оцінку впливає присутність здобувача на заняттях, активність на практичних заняттях, успішне написання оригінального есе в художньому стилі, вчасне і належне виконання самостійної та індивідуальної роботи, відсутність пропусків і запізнь на заняття.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма здачі: практичні завдання, написання тексту есе в художньому стилі (30 балів).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Бабій І. О., Голянич М. І., Стефурак Р. І. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія. 2-ге вид, виправ. і доповнен. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. 336 с.
2. Бондаренко Н. Проблеми словникової роботи на уроках української мови та шляхи їх розв'язання. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 7. С. 5-11.
3. Караман С.О. Методика навчання української мови в гімназії: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 272 с.
4. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / [за ред.

М. Пентилюк]. Київ : Ленвіт, 2010. 400 с. <http://194.44.152.155/elib/local/701122.pdf>

5. Плиско К.М. Принципи, методи і форми навчання української мови (Теоретичний аспект). Харків: Основа, 1995. 240 с.
6. Плиско К.М. Довідник з теорії і методики навчання української мови в середній загальноосвітній школі. Харків : ХДПУ, 1998. 115 с.
7. Стефурак Р. І. Спецкурс «Словникова робота на уроках української мови» – важливий компонент професійної компетенції учителя-словесника. Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі. Дніпро, 2020. Т.3. С. 238-241.
8. Стефурак Р.І. Словникова робота на уроках української мови в середній школі. *Розвиток філологічних наук: європейські практики та національні перспективи*. Одеса : Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2020. Ч 1. С. 44-46.
9. Українська мова : енциклопедія / редкол. : Русанівський В. М., Тараненко О. О. (співголови), Зяблюк М. П. [та ін.]. [2-ге вид., випр. і доп.]. Київ : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. Бажана, 2004. 824 с.
https://chtyvo.org.ua/authors/Rusanivskyy_VM/Ukrainska_mova_Entsyklopedia/

Викладач: Стефурак Роксолана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови